

Verhale van Antieke Wêrelde

Antieke Keiserryke

Ons het nou vorentoe gekom in die tyd tot ongeveer 2000 jaar gelede. In Europa en Afrika het die Romeinse Ryk sy tentakels oor die land versprei.

In Asië was nomadiese ruiters van die grense van Sjina na die Kaukasusberge opmars. In die Amerikas het hulle gebou: van die groot piramides van die Maya, tot die grootste slang in die hele wêreld.

Avontuur wag!

Die Koninkryk van die Maya

In die hartjie van Sentraal Amerika was een van die mees fassinerende beskawings wat nog ooit bestaan het. 'n Land van hoë piramides, kragtige heersers en antieke sterrekundiges. Die wêreld van die Maya! Kom ons kyk na die argeologie van hierdie antieke stede terwyl ons verken wat die Maya-beskawing so uniek gemaak het.

Maya Beskawing

Die Maya het in 'n baie tropiese streek gewoon, vol digte oerwoude, die tuiste van diere soos die jaguar. Daar was baie Maya-stede en hulle was gereeld in oorlog met mekaar.

Heersers

Elke Maya stad het 'n heerser gehad wat in 'n paleis in die middel van die stad gewoon het. Hulle moes namens hul mense aan heilige rituele deelneem, waarvan sommige die storting van menslike bloed ingesluit het.

Skryf Stelsel

Die Maya's het 'n skryf stelsel ontwikkel wat gemaak was van verskillende prente wat glife genoem word. Hierdeur kan ons baie leer oor die Maya samelewing.

Koring God

Hun Hunahpu was die Maya god van mieliegeel (ook bekend as mielies). Volgens Maya godsdiens was sy bloed en mielies wat mense lewe moontlik gemaak het. Hy was egter nie die enigste god nie. Die Maya het baie gode aanbid, soos Chac die reëngod en Kisin -- "die winderige een" die god van dood en verval.

Kalender

Die Maya het 'n gesofistikeerde kalender gehad wat uit verskillende siklusse bestaan het. Hulle het 'n siklus van 365 dae gehad genaamd die Haab, wat min of meer dieselfde is as ons jaar, maar was in 19 maande verdeel.

Vroue

Vroue het 'n belangrike rol in die Maya-gemeenskap gehad, deur tekstiele en kos te vervaardig en aan godsdienstige seremonies deel te neem. Ongelukkig word hulle selde in tekste genoem, maar ons weet dat sommige vroue koninginne van Maya-stede sou word, soos Lady Wac Chanil Ahau van Naranjo.

Chichén Itzá

Chichén Itzá was een van die grootste stede in die Maya-wêreld. In die middel daarvan sit die Tempel van "Alpereild, Kukulcán", 'n groot piramide. Aan die bokant is die Troon van die Rooi Jaguar - waarskynlik die setel van Chichén Itza se heersers.

Die Geheim by die Tempel van Inskripsies

Diep in die snikhete oerwoud van suid Mexiko was daar eens 'n groot bedrywige stad genaamd Palenque. Dit was een van die belangrikste stede in die hele antieke Maya beskawing. In 615 CE was Palenque op die punt om 'n nuwe heerser te kry. Maar daar was iets 'n bietjie anders aan hierdie koning - hy was net 12 jaar oud!

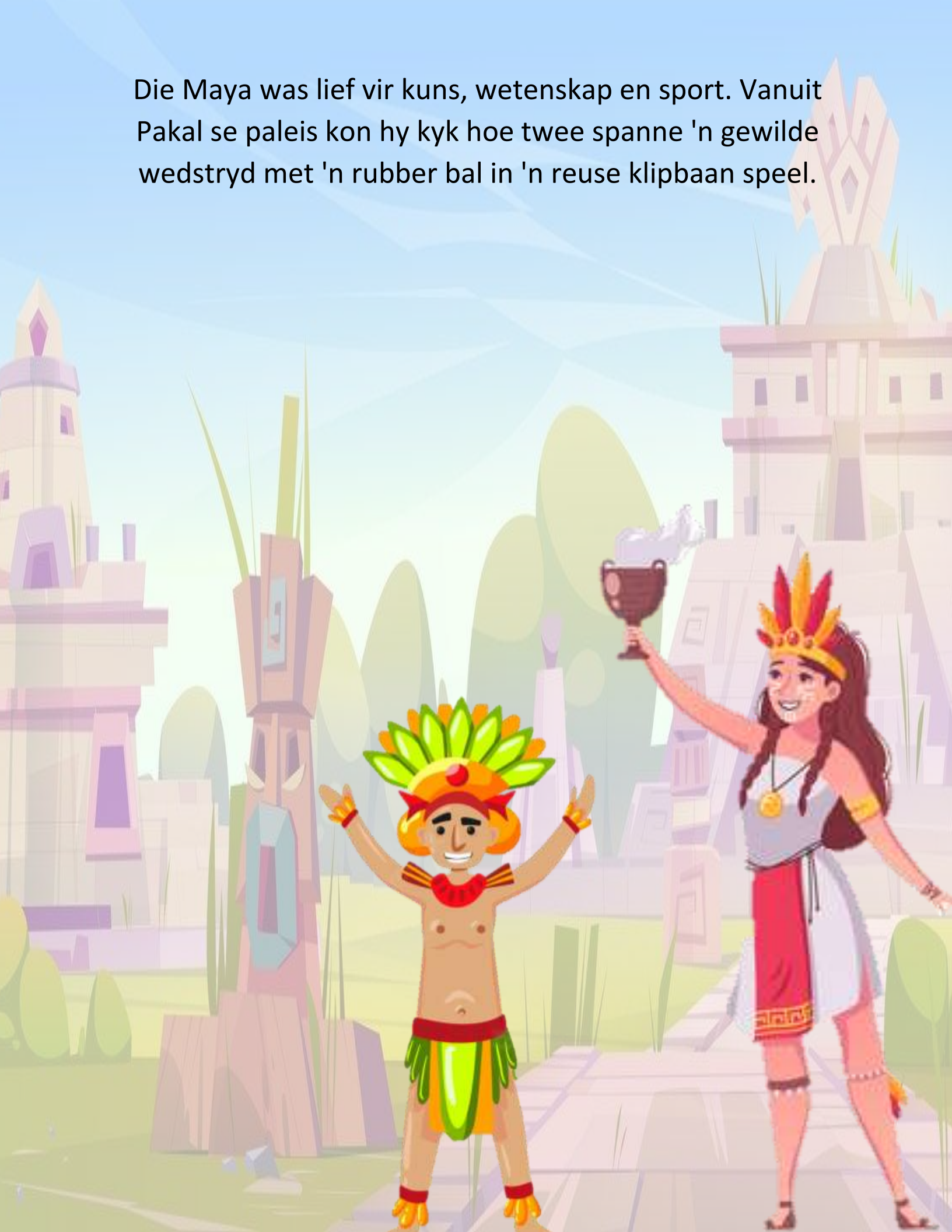

K'inich Janaab Pakal, of kortweg Pakal, was so jonk dat sy ma, koningin Sak K'uk, hom aan die begin gehelp het om die stad te regeer. Dit wys net, selfs konings moet soms na hul mammas luister.

Die Maya was lief vir kuns, wetenskap en sport. Vanuit Pakal se paleis kon hy kyk hoe twee spanne 'n gewilde wedstryd met 'n rubber bal in 'n reuse klipbaan speel.

'n Bietjie soos 'n mengsel tussen sokker en basketbal, dit was nie vir die swaksinniges nie - soms was die verloorders tereggestel. Spelers was hoogs vaardig en het hul heupe gebruik om die bal deur kliphoepels hoog op aan die kante van die baan te maneuver.

Toe Pakal koning geword het, was die stad Palenque in die moeilikheid. Hulle het pas 'n oorlog verloor en Pakal se pa is dood. Pakal was egter 'n wyse heerser. Hy het 'n splinternuwe paleis en verskeie indrukwekkende tempels gebou. Nie net dit nie, maar hy het geweet hoe om 'n stryd te wen. In die jaar 659 CE het Pakal die heersers van ses ander stede verslaan en Palenque het die magtigste koninkryk in die streek geword.

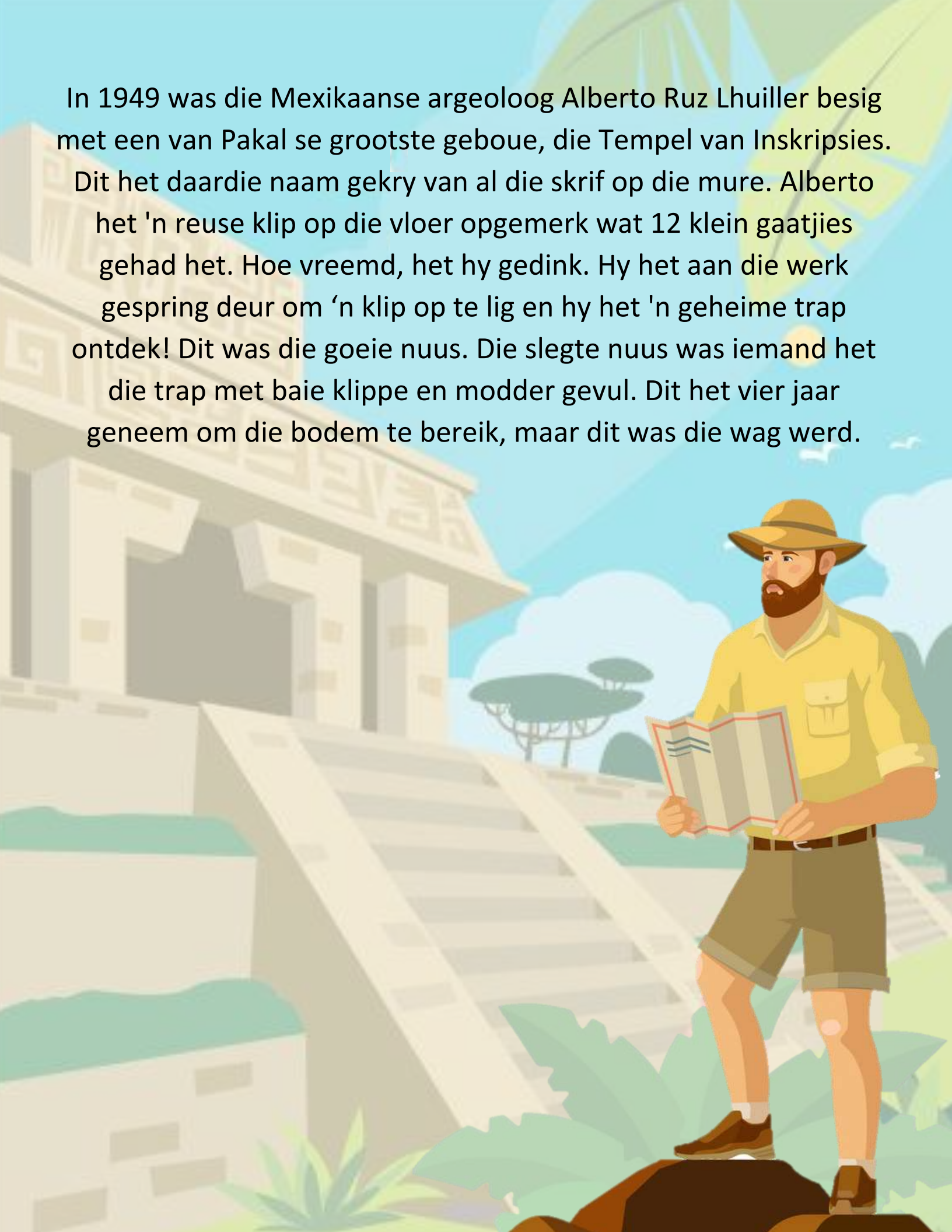

Argeoloë het jare lank met muskiete en dik wingerde geveg om die ruïnes van Palenque te verken om meer te probeer ontdek oor Pakal se bewind.

In 1949 was die Mexikaanse argeoloog Alberto Ruz Lhuiller besig met een van Pakal se grootste geboue, die Tempel van Inskripsies. Dit het daardie naam gekry van al die skrif op die mure. Alberto het 'n reuse klip op die vloer opgemerk wat 12 klein gaatjies gehad het. Hoe vreemd, het hy gedink. Hy het aan die werk gespring deur om 'n klip op te lig en hy het 'n geheime trap ontdek! Dit was die goeie nuus. Die slegte nuus was iemand het die trap met baie klippe en modder gevul. Dit het vier jaar geneem om die bodem te bereik, maar dit was die wag werd.

Na jare se grawe het Alberto 'n fantastiese ontdekking gemaak. Die graf van koning Pakal self!

Koning Pakal is in 'n massiewe klipsarkofaag begrawe (dit is 'n groot spoggerige boks vir dooie mense).

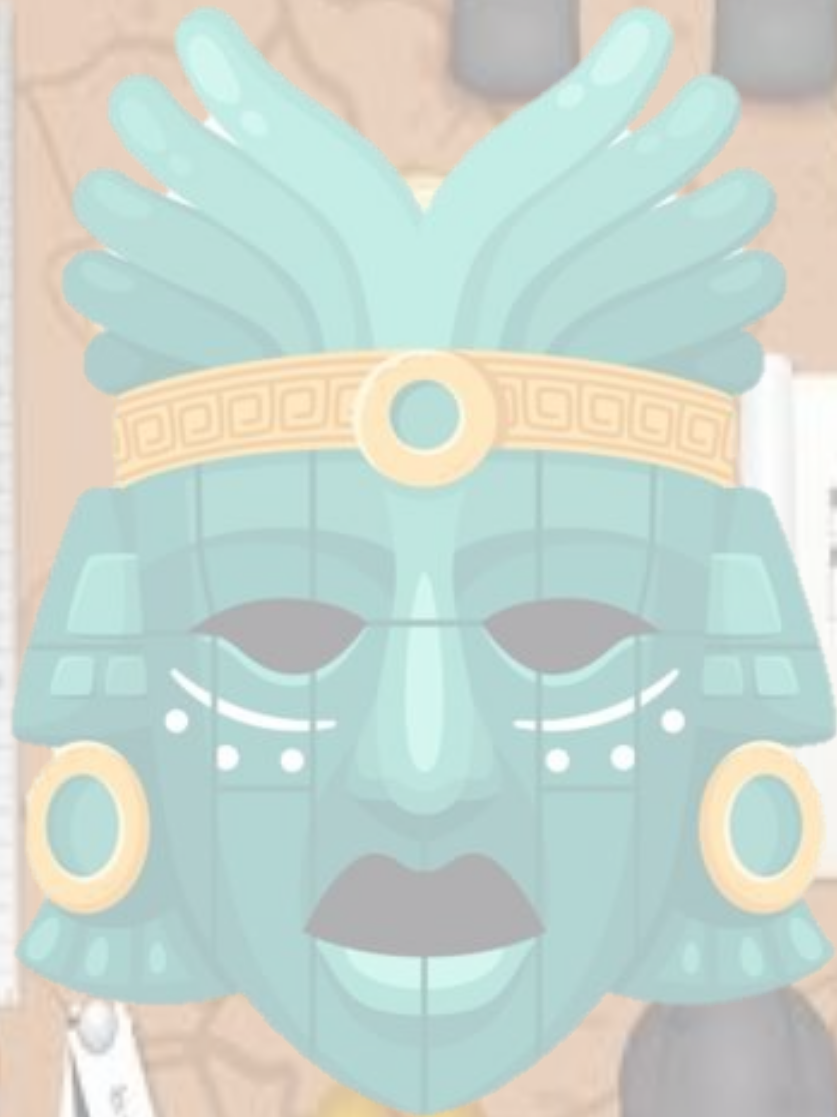

Op die voorkant was 'n foto van Pakal, geklee as die god van koring. Mielies was die belangrikste kos vir die Maya en hulle het dit elke dag geëet.

Binne in die sarkofaag was die koning, met 'n pragtige masker wat gemaak is van 'n groen klip genaamd jade. Ryk Maya was mal oor hierdie klip en Pakal was nie anders nie.

Alberto het besef dit is moontlik om die deksel van Pakal se sarkofaag af te haal, wat beteken dat die dooie koning se lyk waarskynlik vir spesiale geleenthede uitgebring is.

Jy mag dalk dink dat die neem van 'n dooie liggaam na 'n partytjie verbasend klink, maar vir die Maya het die koning 'n spesiale verbintenis met hul gode en voorvaders gehad. Selfs nadat die koning dood was, was hy steeds geliefd en gerespekteer. Deur die skrif op die muur en die graf te lees, het Alberto ontdek dat Pakal die tempel gebou het toe hy 70 jaar oud was. Hy het tot die rype ouderdom van 81 geleef en was vir 'n verbysterende 63 jaar koning! Nie meer 'n kinderkoning nie, hy het die legende Pakal die Grote geword.

THINK

DIGITAL ACADEMY

